

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 272/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Suomen muuttuneesta linjasta EU-tason turvapaikanhaun ulkoistamisen edistämisessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 272/2023 vp:

Millaisia ihmisoikeusarvioita ja kansainvälisten sopimusten punnintaa hallitus on tehnyt turvapaikanhaun ulkoistamistavoitetta valmistellessaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvoston seuraavan EU-vaalikauden 2024-2029 ennakkovaikuttamisen tavoitteena on, että Suomi edistää EU-tasolla yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Tavoitteena on muuttoliikelpäineen hillintä sekä ihmissalakuljetuksen ehkäisy. Suomi edistää rakentavasti EU-tason toimia, joilla kehitetään mahdollisuuksia toteuttaa turvapaikkaprosessi ja kansainvälisen suojelun tarjoaminen turvallisissa kolmansissa maissa. Hallitusohjelman mukaan Suomi noudattaa muuttoliikepolitiikassa ihmisoikeus- ja muita kansainvälisiä sopimuksia, EU-lainsäädännön velvoitteita ja oikeusvaltioperiaatetta. Suomi edistää ja tukee myös EU-tason aloitteita mm. turvallisten kolmansien maiden määrittämiseksi sekä turvapaikkaprosessissa että palautuksissa.

Hallitus seuraa tarkasti muiden maiden suunnitelmia, jotka liittyvät turvapaikkaprosessin toteuttamiseen kolmansissa maissa. Isossa-Britanniassa ollaan parhaillaan valmistelemassa ns. Ruandamallia. Kyseinen järjestelmä turvapaikkaprosessin toteuttamiseksi ja suojelun tarjoamiseksi kolmannessa maassa on Ison-Britannian korkeimman oikeuden ratkaisussa katsottu olevan sekä kansallisen lainsäädännön että kansainvälisten sopimusten mukainen. Ongelmana oli kuitenkin siirtäminen juuri Ruandaan, jonka ei ratkaisussa katsottu tällä hetkellä voivan taata palautuskiellon loukkaamattomuutta. Ison-Britannian lisäksi myös monet EU-maat suunnittelevat turvapaikkaprosessin toteuttamista kolmansissa maissa. Italia on tehnyt Albanian kanssa sopimuksen, joka koskee kansainvälisiltä merialueilta pelastettujen turvapaikanhakijoiden siirtämistä Albaniaan turvapaikkakäsittelyn ajaksi, ja joka toteutetaan Italian lainkäyttövallan ja lainsäädännön puitteissa Albaniassa. Albanian korkein oikeus on hyväksynyt kyseisen järjestelyn, ja myös Euroopan komissio on alustavasti katsonut tämäntyyppisen järjestelyn olevan EU-oikeuden ja kansainväli-

sen oikeuden mukainen. Saksan hallitus puolestaan on päättänyt tehdä selvityksen turvapaikka-prosessin toteuttamisesta kolmansissa maissa, ja Itävalta on solminut yhteistyösopimuksen Ison-Britannian kanssa Ruanda-tyyppisen järjestelyn valmisteleiseksi.

EU-vaikuttamistavoittemme toteutuessa komissio laatii ehdotuksen EU-lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten mukaisesta järjestelystä.

Helsingissä 23.2.2024

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/4242/2024-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: